

**UNIVERSITAT POLITÈCNICA
DE CATALUNYA
BARCELONATECH**

Directrius sobre la detecció i prevenció de l'ús dual en la recerca

**Acord CG/2026/04/20, de 9 de juliol de 2026, del
Consell de Govern, pel qual s'aproven les directrius
sobre la detecció i prevenció de l'ús dual en la
recerca**

Vicerektorat de Recerca

- Document amb l'informe favorable de la Comissió de Recerca de 17/06/2026

Directrius sobre la detecció i prevenció de l'ús dual en la recerca

Preàmbul

La Universitat Politècnica de Catalunya, com a agent del sistema de recerca, desenvolupament i innovació, és una institució essencial en la generació, el desenvolupament i la transferència del coneixement i el foment de la innovació, prioritàriament en els àmbits de l'enginyeria, l'arquitectura, les ciències i la tecnologia. En aquest context, el personal docent i investigador genera coneixements que, tot i tenir una finalitat primordialment civil i pacífica, poden ser susceptibles d'usos duals, especialment en l'àmbit militar i amb finalitats bèl·liques.

D'acord amb els seus Estatuts, la universitat es regeix per principis de recerca, desenvolupament i innovació, que prioritzen el foment de la pau. En aquest sentit, no promou la participació en projectes amb finalitats bèl·liques o activitats vinculades a qualsevol forma de violència, i manté el compromís de no col·laborar amb organitzacions o Estats que vulnerin els drets humans.

D'altra banda, d'acord amb el Reglament (UE) 2021/821, la universitat i el seu personal investigador són considerats legalment com a exportadors de coneixement estratègic, i introdueix obligacions específiques per controlar la transferència de productes i coneixements de doble ús. Aquesta responsabilitat no afecta només l'enviament de béns físics, sinó especialment les transferències intangibles de tecnologia, com l'intercanvi d'informació sensible per correu electrònic, l'emmagatzematge en el núvol o la participació en conferències internacionals.

En aquest context, recentment, el Reial decret legislatiu 10/2025, de 23 de desembre, ha aprovat mesures contra el genocidi a Gaza i en suport de la població palestina, mitjançant la prohibició de les exportacions i importacions d'aquest tipus de productes i coneixements, destinades o amb origen a Israel, i mitjançant la denegació de les sol·licituds d'autorització de materials de defensa i doble ús.

Aquestes directrius s'emmarquen en la necessitat de complir amb el règim jurídic vigent a aquestes exportacions, garantint que la recerca es desenvolupi sota principis de diligència deguda, amb l'objectiu de dotar els investigadors d'elements que els permetin preveure i detectar els possibles usos duals i com actuar en aquests casos. Tot i que la llibertat acadèmica és l'essència vital de la universitat, aquesta no eximeix el compliment de les normatives de seguretat. Per tant, cal garantir que la recerca compleixi amb les obligacions en matèria d'exportacions i amb la promoció de la llibertat de càtedra, mantenint el compromís amb l'excel·lència investigadora i la innovació.

1. Objectiu i abast

L'objectiu d'aquestes directrius és orientar el personal de la UPC sobre com actuar en els casos en què la recerca pugui tenir possibles usos duals. Això requereix detectar si la recerca que es vol dur a terme està associada al desenvolupament d'una tecnologia amb un propòsit pacífic i civil, però que podria tenir un ús inadequat, particularment en un context bèl·lic. En cas que sigui així, el personal docent i investigador ha de tenir elements per decidir si és convenient continuar amb aquesta recerca, i saber en quines condicions cal fer-ho.

Dins de l'àmbit de la recerca pròpia de la UPC, molts temes d'enginyeria i ciències aplicades poden tenir doble ús; una llista il·lustrativa d'aquestes tecnologies es recull en l'annex 1 de la Regulation (EU) 2021/821.

2. Detecció del potencial d'ús dual: L'Objecte i el TRL

La detecció del potencial doble ús s'ha de fer analitzant l'objecte del projecte (el tema de la recerca) i la seva maduresa tecnològica, mesurada en el Technology Readiness Level (TRL):

- **TRL $\leq$ 3:** Quan la tecnologia no s'ha verificat fora del laboratori, el risc de doble ús es considera inexistent.
- **TRL $>$ 3:** Quan la recerca pugui tenir un ús tecnològic immediat o proper, és quan cal considerar el risc. Si l'objecte pot conduir a un doble ús, llavors cal analitzar el subjecte a qui la recerca està destinada.

3. Responsabilitat i mecanismes de suport

És responsabilitat de l'investigador/a detectar aquest risc i reportar-lo a la UPC i a l'entitat finançadora de la recerca. Per facilitar aquesta tasca, la UPC establirà un mecanisme d'autoavaluació guiada que permetrà al Personal Docent i Investigador (PDI) determinar si un projecte és susceptible de tenir doble ús.

Aquesta normativa afecta no només els productes físics, sinó que inclou també el coneixement, les publicacions i la tecnologia com a "productes" (items) subjectes a control segons la normativa europea.

4. Diligència deguda sobre el subjecte

En cas que es detecti el risc, el personal UPC ha de considerar qui és el subjecte que podrà beneficiar-se d'aquest coneixement (normalment l'entitat finançadora). Es realitzarà la diligència deguda per garantir que el subjecte:

- No té seus (headquarters) en països en conflicte bèl·lic o externs a la Unió Europea.
- No proporcionarà a altres subjectes la possibilitat d'emprar la tecnologia en usos duals.

L'eina d'autoavaluació inclourà una avaluació del subjecte per identificar els casos en què s'aconselli no dur a terme el projecte.

5. Resolució de casos dubtosos

Tots aquells casos que resultin dubtosos, ja sigui perquè l'objecte és difícil de classificar o per la naturalesa del subjecte, seran detectats i tractats específicament per una comissió ad-hoc de la universitat.